

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobce **F. V.**, bytem, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Křížová 5, 225 08 Praha 5, o zvýšení starobního důchodu, o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu ze dne 24. 4. 2012, č.j.

t a k t o :

I. Žaloba **s e z a m í t á .**

II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobce uvedl, že rozhodnutím ČSSZ, č.j. ze dne 20.12.2011 byla zamítnuta žalobci žádost o zvýšení starobního důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993 (dále jen „nařízení vlády“).

Proti tomuto rozhodnutí ve stanovené lhůtě žalobce podal námitky.

Dne 24.4.2012 ČSSZ rozhodla o námitkách tak, že námitky zamítla a původní rozhodnutí potvrdila.

S rozhodnutím žalované o zamítnutí žádosti o zvýšení dříve přiznaného starobního důchodu žalobce nesouhlasí a proto podává žalobu.

Uvedl, že od uzavření pracovní smlouvy dne 2.4.1979 až do skončení pracovní činnosti dne 31.12.1995 pracoval u zaměstnavatele Jihomoravské lignitové doly, s.p.,, převážnou dobu jako horník v hlubinném dolu. Pouze v roce 1985 a v roce 1990 jako část

doby odpracoval v pracovní kategorii I. nebo II., jak je správně uvedeno v osobním listě důchodového pojištění. Z přiložené Dohody o změně pracovní smlouvy vyplývá, že od 1.1.1991 se žalobce trvale vrátil k výkonu práce horníka zařazeného v I.AA pracovní kategorii, jak rovněž vyplývá z osobního listu. Práci v I.AA pracovní kategorii vykonával po celý kalendářní rok 1991 i 1992, což je rovněž doloženo osobním listem. Souhlasí tedy se závěrem ČSSZ, že před 1.1.1993 v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie získal žalobce celkem 4.923 kalendářních dní, což při přepočtu koeficientem 0,6 a zaokrouhlení, činí 2.954 odpracovaných směn v zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorii. Tento závěr plně odpovídá skutečnosti i osobnímu listu.

Zásadně však nesouhlasí s tvrzením ČSSZ, že v období od 1.1.1993 do 31.12.2008 získal žalobce 231 směn v zaměstnání v hornictví I. AA pracovní kategorie.

Dnem 1.1.1993 pokračoval v práci podle pracovní smlouvy, vykonával dále práci horníka v hlubinném dolu, zařazenou před tímto datem do I.AA pracovní kategorie a tuto práci vykonával po celý kalendářní rok 1993, 1994 a 1995.

V roce 1994 se realizoval útlum nařízený vládou, kdy končila těžba lignitu a probíhala postupná likvidace dolu. Likvidační práce prováděla v souladu s vládou schváleným útlumovým programem firma, a to horníky – zaměstnanci Jihomoravských lignitových dolů s.p., kteří pro tyto práce byly zapůjčeni. I v rámci likvidace hlubinného dolu prováděli práce horníka, zařazené v bývalé pracovní kategorii I.AA. To se plně týká i osoby žalobce. Každou odpracovanou směnu vykonával v rámci pracovní smlouvy, tedy jako horník v podzemí hlubinného dolu, zařazenou v bývalé I.AA pracovní kategorii. K tomu dodal, že ani evidence u společnosti Licol není úplná, neboť část dokumentace byla zničena při povodních v roce 2002 a potvrzení o odpracovaných 231 směnách v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie bylo vydáno ze zachované dokumentace.

Po přijetí nařízení vlády č. 363/2009 Sb., žalobce požádal právního nástupce Jihomoravských lignitových dolů, s.p., o potvrzení odpracovaných směnách v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie.

Teprve tehdy, tedy v roce 2010 se dozvěděl, že po celý kalendářní rok 1993 nebyla příslušnými zaměstnanci jeho zaměstnavatele Jihomoravské lignitové doly s.p., vedena evidence fárání a vykonání důlní směny.

Povinnost vést záznamy výkonu práce horníka zařazené v bývalé pracovní kategorii I.AA však byla a dosud je stanovena, § 13 odst. 2 zákona č. 98/1987 Sb., o zvláštním příspěvku horníkům, ve znění pozdějších předpisů (*„organizace je povinna vést záznamy o skutečnostech rozhodných pro nárok na zvláštní příspěvek, jeho výši a výplatu, tj. o době a druhu zaměstnání, dosahované expozici, převedení na jinou práci, skončení zaměstnání a uvolnění pro výkon veřejné funkce a na požádání pracujícího, popřípadě jiné organizace, o těchto skutečnostech vystavit potvrzení“*).

K prokázání, že i v roce 1993 a dále žalobce skutečně vykonával zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie, předložil dále „Oznámení o přiznání ZPH-útlumového“ ze dne 11.1.1996, vydané zaměstnavatelem Jihomoravské lignitové doly, které potvrzuje, že mu byl přiznán zvláštní příspěvek – útlumový podle zákona č. 98/1987 Sb., ve

znění zákona č. 160/1989 Sb., při splnění podmínek § 2 odst. 4 a § 5 odst. 2 ve výši 1.900,-Kč po dobu 36 měsíců. Z potvrzení tedy vyplývá, že žalobce skutečně odpracoval více než 15 let v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie a toto zaměstnání ukončil 31.12.1995 z důvodu provádění útlumového programu.

V důsledku nesplnění zákonné povinnosti zaměstnavatele v roce 1993 žalobci pro účely nařízení vlády č. 363/2009 Sb., nebyla právním nástupce potvrzena ani jedna směna odpracovaná v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie.

K prokázání odpracování směn v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie pro účely nařízení vlády č. 363/2009 Sb., žalobce k žádosti o zvýšení důchodu předložil čestné prohlášení bývalých spoluzaměstnanců ze šachty, kteří potvrzují, že žalobce v roce 1993, ale i v letech 1994 a 1995 vykonával výhradně práci horníka, dělníka v podzemí hlubinného dolu, a to V. P., J. Z., F. F. a Ing. J. H. I přes všechny výše uvedené skutečnosti a důkazy ČSSZ žádost žalobce zamítla s tím, že „...Dobu zaměstnání v preferované pracovní kategorii hodnotí ČSSZ pro účely důchodového pojištění na základě evidenčních listů důchodového pojištění nebo potvrzení vydaného dle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., zaměstnavatelskou (případně nástupnickou) organizací. Čestné prohlášení žadatele o důchod a dvou svědků lze v souladu s ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., použít k prokázání doby pojištění, a to za předpokladu, že tuto dobu pojištění nelze prokázat jiným způsobem. K prokázání výkonu zaměstnání v určité pracovní kategorii nelze použít čestné prohlášení účastníka řízení a dvou svědků, a to ani analogicky podle ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., jak účastník řízení žádá“.

Je pravdou, že zákon č. 582/1991 Sb., v § 5 uvádí jako možnost důkazu prohlášení „pamětnické komise“ výslovně pouze pro prokázání doby pojištění a v případě žalobce se nejedná o dobu pojištění. Žalobce tímto způsobem prokazuje jinou podmínku stanovenou zákonem, a to výkon zaměstnání v určité pracovní kategorii. Jestliže zákon připouští tento důkaz v tak zásadní podmínce, jakou je doba pojištění (při jejímž nesplnění nevzniká nárok na důchod vůbec), není důvod, proč by ji nepřipouštěl, byť to není výslovně uvedeno, k podmínce prokázání pracovní kategorie, ke splnění podmínky pro vznik nároku na nový výpočet procentní výměry a zvýšení dříve přiznaného starobního důchodu podle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády. Jedná se o rovnocennou podmínku jako pro vznik nároku na starobní důchod, v tomto případě pro vznik nároku na přepočtený – zvýšený žalobcova starobního důchodu (při jejímž nesplnění nárok nevznikne). I v tomto konkrétním případě nelze počet směn odpracovaných v zaměstnání v hornictví prokázat jiným způsobem.

Přístup ČSSZ, kdy připouští důkaz čestného prohlášení pouze na případ výslovně uvedený v § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., je ryze formalisticky a porušuje tak ústavní právo žalobce na spravedlivý proces.

„Ústavní soud ve své konstantní judikatuře několikrát konstatoval, že netoleruje orgánům veřejné moci a především obecným soudům formalistický postup za použití v podstatě sofistikovaného odůvodnění zřejmé nespravedlnosti. Zdůraznil přitom mj., že obecný soud není absolutně vázán doslovným zněním zákona, nýbrž se od něj smí a musí odchýlit, pokud to vyžaduje účel zákona, historie jeho vzniku, systematická souvislost nebo některý z principů, jež mají svůj základ v ústavně konformním právním řádu jako významovém

celku a že povinnost soudu nalézat právo neznamená pouze vyhledávat přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, ale též povinnost zjišťovat a formulovat, co je konkrétním právem i tam, kde jde o interpretaci abstraktních norem a ústavních zásad. Při výkladu a aplikaci právních předpisů tedy nelze opomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách toho, kterého předpisu, v němž jsou vždy přítomny i principy uznávané demokratickými právními státy.

Ústavní soud rovněž několikrát uvedl, že z pohledu ústavněprávního je nutno stanovit podmínky, při jejichž splnění nesprávná aplikace podústavního práva obecnými soudy má za následek porušení základních práv či svobod jednotlivce. Ústavní soud spatřuje tyto podmínky zejména v následujících okolnostech: základní práva a svobody v oblasti jednoduchého práva působí jako regulativní ideje, pročež na ně obsahově navazují komplex norem jednoduchého práva. Porušení některé z těchto norem, a to v důsledku svévole nebo v důsledku interpretace, jež je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti (např. přepjatý formalismus), pak zakládá dotčení na základním právu svobodě“ – náleží ÚS sp. zn. I. ÚS 1415/10 ze dne 23.8.2010.

Žalovaná v případě žalobce postupovala způsobem, který je ve výši uvedeném nálezu kritizován. Připustit použití důkazu čestného prohlášení plus prohlášení svědků pro prokázání doby pojištění a nikoliv pro prokázání výkonu činnosti v určité pracovní kategorii je zřejmou nespravedlností, která je v daném případě odůvodněna postupem, kdy žalovaná pouze vyhledala přímé a výslovné pokyny v zákonném textu, aniž by se zabývala účelem a smyslem zákona. Smyslem ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb. je umožnit žadateli prokázat určitou skutečnost čestným prohlášením svým i svědků v případě, že tuto skutečnost nemůže prokázat jinak, a to v případech, kdy nikoliv žadatel sám, ale zaměstnavatel porušil svoji povinnost vůči žalované, takže evidence, z nichž žalovaná při posuzování následné žádosti o důchod vychází, je neúplná či dokonce chybná. Případ žalobce se sice týká jiné podmínky, ale věcně jde o analogický případ, protože bývalý zaměstnavatel porušil svoji povinnost a v důsledku porušení této povinnosti je evidence v případě žalobce chybná. Při posouzení účelu zákona a jeho smyslu, je tedy v daném případě analogie přípustná.

Na základě výše uvedeného je žalobce přesvědčen, že splnil podmínky ust. § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o ustanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993, když žalobce

- v období před 1.1.1993 získal 4.923 kalendářních dní v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie, po vynásobení koeficientem 0.6 a po zaokrouhlení 2.954 směn v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie,
- v roce 1993 získal 228 směn v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie, podle potvrzení o odpracovaných směnách, čestných prohlášení o potvrzení skutečnosti, že směny byly odpracovány v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie a Oznámení o přiznání ZPH – útlumového,
- v roce 1994 a 1995 získal nejméně 231 směn v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie podle potvrzení
- tedy celkem před 1.1.2009 získal 3.413 směn v hornictví I.AA pracovní kategorie.

Navrhoval proto z výše uvedených důvodů, aby krajský soud zrušil rozhodnutí ČSSZ ze dne 20.12.2011 i rozhodnutí ČSSZ z 24.4.2012 a věc vrátil k dalšímu řízení žalované s právním názorem, že žalobce splnil podmínky pro vznik nároku na přepočtení dříve přiznaného starobního důchodu podle § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., o stanovení důchodového věku a přepočtu starobních důchodů některých horníků, kteří začali vykonávat své zaměstnání před rokem 1993.

Přezkoumávané rozhodnutí:

Žaloba směřuje proti rozhodnutí žalované z 24.4.2012, kdy tato rozhodla tak, že zamítla námitky žalobce a rozhodnutí ČSSZ z 20.12.2011 potvrdila.

Rozhodnutím z 20.12.2011 ČSSZ žalobci zamítla žádost o změnu výše starobního důchodu ze dne 21.11.2011 pro nesplnění podmínek ust. § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb.

V podaných námitkách uvedl zejména, že v důsledku nesplnění zákonné povinnosti zaměstnavatele v roce 1993 mu pro účely nařízení vlády č. 363/2009 Sb., nebyla právním nástupcem zaměstnavatele potvrzena ani jedna směna odpracovaná v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorii. Odkázal na ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., a žádal, aby ČSSZ užila analogicky toto ustanovení a dobu výkonu zaměstnání v I.AA pracovní kategorii v období let 1993 až 1995 zhodnotila na základě čestných prohlášení přiložených k žádosti o změnu výše starobního důchodu ze dne 21.11.2011.

ČSSZ uvedla, že po provedeném šetření zjistila, že rozhodnutí z 20.12.2011 bylo vydáno v souladu s platnou právní úpravou. Uvedla, že podle § 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se toto nařízení vztahuje pouze na osoby, které

- a) vykonávaly před 1.1.1993 zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí hlubinných dolech, které bylo podle předpisů účinných před tímto dnem zařazeno mezi zaměstnání I. pracovní kategorie zakládající nárok na starobní důchod při dosažení věku alespoň 55 let (dále jen „zaměstnání v hornictví“),
- b) odpracovaly před 1.1.2009 v zaměstnání v hornictví celkem 3.300 směn popř., jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 2.200 směn, nebo pokud výkon zaměstnání v hornictví skončily z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před 1.1.2009 v zaměstnání v hornictví celkem alespoň 3.081 směn, popř., jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech, 1.981 směn. Počet těchto odpracovaných směn za dobu před 1.1.1993 se zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0.6 a zaokrouhlí směrem nahoru; za dobu po 31.12.1992 se za odpracovanou směnu považuje každá směna, v níž osoba uvedená v písm. a) po převážnou část vykonávala podle potvrzení vydaného podle § 4 zaměstnání v hornictví a
- c) nesplní-li podmínky uvedené v zákoně č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31.12.1995 Sb., pro stanovení důchodového věku 55 let.

Podle § 2 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., platí, že u osob uvedených v § 1 tohoto nařízení vlády, které

- a) nesplní-li podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31.12.1995, se důchodový věk stanoví tak, že od důchodového věku stanoveného podle § 32 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění účinném ke dni 1.1.2010, se odečte 5 let,
- b) splnil podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 174 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění účinném ke dni 31.12.1995, důchodový věk činí 55 let a 6 měsíců; za důchodový věk se přitom považuje věk dosažený v posledním přičteném kalendářním měsíci v den, který se číslem shoduje se dnem narození pojištěnce, a neobsahuje-li takto určený měsíc takový den, považuje se za důchodový věk ten věk, který je dosažen v posledním dni posledního přičteného kalendářního měsíce,

Podle § 3 odst. 1 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., platí, že byli-li podmínky pro stanovení důchodového věku podle § 2 splněny před 1.7.2010 o starobní důchod

- a) nebyl před tímto dnem přiznán, stanoví se důchodový věk podle § 2 a pro stanovení procentní výměry tohoto důchodu se použije obdobně § 76 a) zákona o důchodovém pojištění,
- b) byl před tímto dnem přiznán, vypočte se na žádost procentní výměra starobního důchodu znovu tak, jako kdyby byl důchodový věk stanoven podle § 2, a při zvýšení procentní výměry tohoto důchodu se postupuje obdobně podle čl. LXVII bodu 1 zákona č. 264/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákoníku práce; starobní důchod se přitom zvýší nejdříve od splátky důchodu splatné po 30.6.2010.

Ze znění výše uvedených ustanovení nařízení vlády č. 363/2009 Sb., vyplývá, že nárok na změnu starobního důchodu podle § 3 odst. 1 písm. b) tohoto nařízení vlády mají pouze osoby, které splnily současně podmínky § 1 písm. a), b) a c) tohoto nařízení.

Podle § 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se musí jednat pouze o osoby, které odpracovaly před 1.1.2009 v zaměstnání v hornictví celkem alespoň 3.300 směn a jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech 2.200 směn nebo pokud výkon zaměstnání v hornictví skončil z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice, odpracovaly před 1.1.2009 v zaměstnání v hornictví celkem alespoň 3.081 směn a jde-li o zaměstnání v hornictví v uranových dolech 1.981 směn.

Na základě námitek účastníka řízení provedl ČSSZ šetření účastníkem řízení namítaných skutečností u společnosti Licol, s.r.o., a státního podniku, právního nástupce státního podniku Jihomoravské lignitové doly. Na základě výzvy ČSSZ státní podnik sdělil, že nemá k dispozici žádné záznamy o počtu směn, které účastník řízení získal v zaměstnání v I.AA pracovní kategorii v hlubinných dolech po 31.12.1992. Společnost zaslal na základě výzvy ČSSZ potvrzení vydané podle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., které potvrzuje, že v období od července roku 1994 do prosince roku 1995 odpracoval 231 směn v zaměstnání I.AA pracovní kategorie v hlubinných dolech.

Účastník řízení v období před 1.1.1993 získal 4.923 kalendářních dnů zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorii v hlubinných dolech. V souladu s ust. § 1 písm. b)

nařízení vlády č. 363/2009 Sb., se počet směn odpracovaných za období před 1.1.1993 zjistí tak, že počet kalendářních dnů zaměstnání v hornictví se vynásobí koeficientem 0.6 a zaokrouhlí směrem nahoru. Účastník řízení v období od 1.1.1993 získal 2.954 směn v zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorii v hlubinných dolech.

V období po 1.1.1993 účastník řízení dle potvrzení společnosti, získal 231 směn v zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorii v hlubinných dolech.

Celkem tak účastník řízení v období před 1.1.2009 získal 3.185 směn v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie v hlubinných dolech. Zaměstnání účastníka řízení v I.AA pracovní kategorii neskončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice.

Účastník řízení nesplňuje podmínku ust. § 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., jelikož nezískal celkem alespoň 3.300 směn v zaměstnání v hornictví, ani 2.200 směn v zaměstnání v uranových dolech. Účastník řízení tudíž nesplňuje ani podmínky pro nárok na přepočet výše procentní výměry starobního důchodu dle ust. § 3 odst. 1 písm. b) citovaného zákona.

K námitkám účastníka ČSSZ dále uvedla, že dobu zaměstnání v preferované pracovní kategorie hodnotí ČSSZ pro účely důchodového pojištění na základě evidenčních listů důchodového pojištění nebo potvrzení vydaného dle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., zaměstnavatelskou (příp. nástupnickou) organizací. Čestné prohlášení žadatele o důchod a dvou svědků lze v souladu s ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., použít k prokázání doby pojištění, a to za předpokladu, že tuto dobu pojištění nelze prokázat jiným způsobem. K prokázání výkonu zaměstnání v určité pracovní kategorii nelze použít čestného prohlášení účastníka řízení a dvou svědků, a to ani analogicky podle ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., jak účastník řízení žádá.

Nad rámec uvedeného ČSSZ dodala, že pokud účastník řízení nesouhlasí s počtem směn, které dle evidence ČSSZ odpracoval v zaměstnání I.AA pracovní kategorie v hlubinných dolech v období po 1.1.1993, může se obrátit na zaměstnavatelskou (příp. nástupnickou) organizaci a požádat o vystavení nového potvrzení dle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., na základě rozhodnutí komise pamětníků.

Vyjádření žalované k žalobě:

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že předmětem daného sporu je počet směn, které žalobce získal v zaměstnání v preferované I.AA pracovní kategorii v hornictví, jež zásadním způsobem ovlivňují aplikaci nařízení vlády č. 363/2009 Sb.

Žalovaná pak uvedla skutečnosti, které zjistila ze spisové dokumentace žalobce, když uvedla, že od 26.5.2006 je poživatelem starobního důchodu přiznaného podle § 30 zákona č. 155/1995 Sb., když součástí rozhodnutí je i osobní list důchodového pojištění, podle něhož získal žalobce do 31.12.1992 dobu pojištění v zaměstnání preferované I.AA pracovní kategorie v hornictví v hlubinných dolech v rozsahu 4.923 dnů.

23.11.2011 byla žalované doručena žádost o úpravu starobního důchodu podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb., k čemuž žalobce připojil potvrzení vydané podle § 4 nařízení

vlády č. 363/2009 Sb., zaměstnavatelem, které potvrzuje, že v době od 1.5.1994 do 31.12.1994 získal žalobce 79 směn a v době od 1.1.1995 do 31.12.1995 získal žalobce 152 směn, dohromady 231 směn.

Při aplikaci § 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., byl počet dnů I.AA pracovní kategorie zhodnocen pro účely výpočtu starobního důchodu v počtu 4.923 dnů vynásoben koeficientem 0,6, čímž bylo žalobci vyčísleno 2.954 směn v zaměstnání v hornictví I.AA pracovní kategorie. Společně s prokázanými směnami v době od 1.1.1993 do 31.12.1995 v počtu 231 směn, získal žalobce v zaměstnání v hornictví celkový počet směn 3.185, čímž žalobce nedosáhl zákonného limitu v počtu 3.300 směn.

V rámci námitkového řízení, kdy žalobce zpochybňoval počet získaných směn 231 v období od 1.1.1993 do 31.12.1995, žalovaná provedla šetření u zaměstnavatele který ve své odpovědi potvrdil takto vyčíslený počet směn, vycházejíc z dochované dokumentace. Současně však odkázal na státní podnik, coby nástupnickou organizací Jihomoravských lignitových dolů s.p., pro event. další potvrzení důlních směn. státní podnik ve své odpovědi sdělil, že nemá k dispozici žádné záznamy u odfáraných směnách po 31.12.1992 bývalých zaměstnanců Jihomoravských lignitových dolů s.p. Na podkladě takového skutkového zjištění žalovaná vydala napadené rozhodnutí, neboť žalobce nesplnil podmínky pro úpravu starobního důchodu podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb.

Namítá-li žalobce, že evidence zaměstnavatele, není úplná, neboť část dokumentace byla zničena při povodních v roce 2002, pak žalovaná poukázala na výše zmíněné sdělení této organizace, v němž se odkazuje na „dochovanou dokumentaci“, což nemusí jednoznačně znamenat, že by tato nebyla úplná. Naopak potvrzení vydané pro účely § 4 nařízení vlády č.363/2009 Sb., jasně prokazuje skutečný stav věci, neboť žalovaná předpokládá, že v případě, že by dokumentace, která měla sloužit jako podklad pro vydání zmíněného potvrzení, nebyla úplná vlivem zásahu povodní, že by se o této zásadní skutečnosti zaměstnavatele Licol, s.r.o. přinejmenším zmínil, ať už v samotném potvrzení vydaném dle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., či v dodatečném sdělení, coby reakcí na dotaz žalovaného v rámci řízení o námitkách. Z uvedených důvodů proto potvrzení vydané podle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., žalovaná považuje za věrohodné, domáhá-li se žalobce zhodnocení chybějícího počtu směn v zaměstnání v hornictví formou svědeckého prohlášení ve smyslu § 85 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., pak žalovaná uvedla, že účelem tohoto ustanovení je možnost prokázat spornou dobu pojištění v situacích, v níž standardní prokázání doby pojištění z objektivních důvodů selhalo. V případě žalobce se však nejedná o prokázání doby pojištění, neboť tuto má žalobce zhodnocenou v období mimo jiné od 1.1.1993 do 31.12.1995 v plném rozsahu. V předmětné věci se však jedná o zhodnocení počtu směn získaných v zaměstnání v hornictví, což je neodmyslitelně spjato se zákonnou povinností ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., danou toliko zaměstnavateli, kdy podle náplně vykonávané práce řadí vykonávanou práci dle rezortních seznamů do I. nebo II. pracovní kategorie. Aby doba pojištění mohla být hodnocena v I. nebo II. pracovní kategorii, popřípadě v preferované I.AA pracovní kategorii, musí být název zaměstnání, které se vykonává a jeho číslo podle kvalifikačního katalogu uvedeno v rezortním seznamu, samozřejmě za situace, že pracovní činnost je v tomto seznamu popsána. Nutno zmínit, že označení pracoviště za rizikové se řídí odchýlnými předpisy a nemusí vždy znamenat a být důvodem pro zařazení do důchodové preference. Na podkladě těchto skutečností pak zaměstnavatelská organizace

potvrdí počet směn při daném výkonu práce získaných. Právě z nastíněných důvodů je pravomoc, je-li možno pracovní činnost zařadit do výhodnější pracovní kategorie a do jaké, a následně rozhodnout o počtu směn získaných v preferované pracovní kategorii, zákonodárcem svěřena toliko do kompetence zaměstnavatele. Z tohoto důvodu nelze žalované vytýkat formalistický přístup, jak žalobce namítá s odkazem na nález Ústavního soudu, neboť jak se již snažila žalovaná upozornit, zápočet doby pojištění v preferované I.AA pracovní kategorii pouze na podkladě svědeckého prohlášení nezaručuje objektivitu, když navíc pravomoc v tomto směru je dána toliko zaměstnavatelské organizaci, která na podkladě velmi striktně vedených záznamů může podřadit výkon dané profese pod správné číslo rezortního seznamu, následně potvrdit zařazení do příslušné pracovní kategorie a poté dovodit i počet odpracovaných směn. Pokud by žalovaná přece jen měla vyhovět námitce žalobce, a to na podkladě svědeckého prohlášení zhodnotit počet směn získaných v zaměstnání v preferované I.AA pracovní kategorií, aniž by toto bylo potvrzeno zaměstnavatelskou organizací, jednalo by se o diskriminační jednání vůči pojištěncům, kteří dobu pojištění v zaměstnání zařazené do výhodnější, ne-li preferované I.AA pracovní kategorie, včetně jednoznačného vyčíslení počtu směn, prokazatelně získaly. V tomto směru žalovaná zdůraznila, že z předložených dokladů nelze vysledovat, že by tyto vycházely z nedostatečného skutkového zjištění.

Řešení k nastalé situaci se snažila žalovaná nalézt v doporučení žalobci, aby opětovně požádal zaměstnavatelskou případně nástupnickou organizaci o vystavení nového potvrzení ve smyslu § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., a to na základě komise pamětníků.

Ze všech shora uvedených skutečností navrhovala žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

Skutkové a právní zhodnocení věci soudem:

Sporným mezi účastníky byl tedy počet žalobcem odpracovaných směn v podzemí když v nařízení vlády č. 363/2009 Sb., byl stanovený minimální počet směn odpracován před 1. lednem 2009 v 3.300, tak jak je stanoveno v § 1 nařízení vlády, přičemž z osobního listu důchodového pojištění, který byl žalobci zaslán spolu s rozhodnutím z 20.12.2011 a jež byl zpracován 15.12.2011, vyplývá, že v I.AA pracovní kategorii od roku 1979 do 31.12.1995 žalobce získal (po vynásobení koeficientem 0.6) celkem 3.185 směn, přičemž po 1.1.1993 to bylo od 1.5.1994 do 31.12.1994 79 směn a od 1.1.1995 do 31.12.1995 152 směn, celkem po 1.1.1993 231 směn.

Žalobce nezpochybňoval počet směn uváděných do 31.12.1992, zpochybňoval však počet směn vykázaných v I.AA kategorii za dobu od 1.1.1993 do 31.12.1995.

V dávkovém spise se nachází potvrzení, státní podnik z 15.4.2011, kde tento sděloval, že v roce 1993 odpracoval žalobce dle mzdových listů 228 směn, v roce 1994 173 směn a v roce 1995 216 směn. Uvedl, že nemá žádné záznamy o tom, že tyto směny byly odpracovány v podzemí Jihomoravských lignitových dolů.....

Žalobce pak předložil čestné prohlášení ze dne 7.11.2011, jež je v dávkovém spise založeno, kde čestně prohlašuje, že v průběhu doby od 1.1.1993 do 31.12.1995 jako zaměstnanec Jihomoravských lignitových dolů, s.p. vykonával výhradně práci horníka – dělníka se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinném dolu Uvedl, že všechny

evidované směny odpracované v roce 1993 – 1995 tam tak odpracoval v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinném dolu.

Dále doložil čestné prohlášení V. P., J. Z., F.F., J. M. a Ing. J. H., kdy všichni tito jmenovaní dosvědčili v čestném prohlášení, že F. V. v průběhu roku od 1.1.1993 do 31.12.1995 vykonával výhradně práci horníka – dělníka se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinném dolu

Poté, kdy bylo vydáno rozhodnutí ČSSZ 20.12.2011, kterým byla žádost žalobce o zvýšení starobního důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 3 odst. 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb., zamítnuta, a žalobce do tohoto rozhodnutí podal námitky, ČSSZ se snažila zjistit skutečný stav věci, a proto zaslala tiskopis nazvaný „Potvrzení vydané podle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb.“, na,, která potvrdila, že žalobce byl zaměstnán v hornictví se stálým pracovištěm v podzemí v hlubinných dolech, a to od 5/1994 do 12/1995 a počet odpracovaných směn je 231, kdy v poznámce uvedeno, že do počtu odpracovaných směn se zahrnou pouze ty směny, v níž osoba pro převážnou část vykonávala zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech [ust. § 1 písm. b) nařízení vlády č. 363/2009 Sb.], když stejný požadavek byl vznesen i na, státní podnik odštěpný závod, kdy tato organizace žalované sdělila, že nemají k dispozici žádné záznamy o odřávaných směnách po 31.12.1992 bývalých zaměstnanců Jihomoravských lignitových dolů, s..... Z uvedených důvodů nemůže organizace zaslat požadované podklady na období od 1.1.1993 do 31.5.1994 pro zaměstnance – žalobce. Na období, kdy byl jmenovaný dočasně přidělen k výkonu práce k jiné právnické osobě, na období od 1.6.1994 do 31.12.1995 má tiskopis podle nařízení vlády č. 363/2009 Sb., vystavět společnost

Podle § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., zaměstnavatelé, u níž byly v období od 1.1.1993 do 31.12.2008 zaměstnány osoby vykonávající zaměstnání v hornictví, potvrzují počet směn odpracovaných v zaměstnání v hornictví na žádost těchto osob, a to na tiskopisu vydaném ČSSZ.

Žalovaná zjistila počet odpracovaných směn v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech v celkovém počtu 3.185 směn, přičemž zaměstnání žalobce v I.AA pracovní kategorii neskončilo z důvodu dosažení nejvyšší přípustné expozice.

Pokud jde o počet směn v zaměstnání v hornictví v I.AA pracovní kategorie v hlubinných dolech, v případě žalobce, aby mohlo dojít k přepočtu starobního důchodu, musel by tento splňovat do 31.12.2008 celkem 3.300 směn, což v jeho případě nebylo splněno, neboť se jednalo pouze o 3.185 směn v hornictví v I.AA pracovní kategorii.

Sporné je období, kdy žalobce uváděl, že od 1.1.1993 do 31.12.1995 pracoval nepřetržitě jako horník – dělník v hlubinných dolech se stálým pracovištěm pod zemí, takže v tomto období musí být počet odpracovaných směn vyšší než 231, jak vyplývá z potvrzení vydané a toto dokládal čestným prohlášením jak svým, tak dalších spolupracovníků.

Poukazoval na to, že pokud žalovaná vycházela pouze z ust. § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. a nepostupovala v souladu s ust. § 85 odst. 5 zákona č. 582/1991 Sb., postupovala zcela formalisticky a v tomto směru odkázal na nález Ústavního soudu sp. zn.

Krajský soud v Brně nesdílí stanovisko žalobce, že žalovaná by postupovala ryze formalisticky. Soud je téhož názoru jako žalovaná, že dle tohoto zákonného ustanovení nemohla postupovat a přihlídnout k čestnému prohlášení žalobce a jeho bývalých spolupracovníků, neboť to neumožňuje ust. § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb. Z § 4 uvedeného vládního nařízení totiž vyplývá jediná možnost, a to ta, že potvrzení o počtu směn odpracovaných v zaměstnání v hornictví na žádost příslušné osoby vydá zaměstnavatel, a to na tiskopisu vydaném ČSSZ, kdežto ust. § 85 odst. 5 se týká prokázání doby pojištění, k jejichž prokázání lze použít i čestného prohlášení nejméně dvou svědků a žadatele o důchod nebo o úpravu důchodu, nelze-li tuto dobu prokázat jinak.

Soud v tomto směru se zcela ztotožňuje se stanoviskem ČSSZ vyjádřené v jeho písemném stanovisku k žalobě, že *„aby doba pojištění mohla být hodnocena v I. nebo II. pracovní kategorii popřípadě v preferované I.AA pracovní kategorii, musí být název zaměstnání, které se vykonává a jeho číslo podle kvalifikačního katalogu uvedeného v rezortním seznamu za situace, že pracovní činnost je v tomto seznamu popsána s tím, že označení pracoviště za rizikové se řídí odchylnými předpisy a nemusí vždy znamenat a být důvodem pro zařazení do důchodové preference“*.

Soud uvádí, že se ztotožňuje s tím, že právě s ohledem na uvedená specifika, a to zařazení prací dle rezortních seznamů do I., II., nebo I.AA preferované pracovní kategorie, může pouze zaměstnavatel potvrdit počet odpracovaných směn v té které pracovní kategorii.

Protože z osobního listu důchodového pojištění a potvrzení vyplynulo, že žalobce nesplnil podmínky nařízení vlády č. 363/2009 Sb., tzn., že nebylo u něho prokázáno před 1.1.2009 odpracování v zaměstnání v hornictví se stálým pracovištěm pod zemí v hlubinných dolech alespoň 3.300 směn, soud jeho žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Pouze na okraj soud podotýká, že se ztotožňuje se stanoviskem žalované, tedy že žalobce má možnost se obrátit na, případně, předložit své čestné prohlášení a čestné prohlášení svých bývalých spolupracovníků se žádostí, aby mu v souladu s ust. § 4 nařízení vlády č. 363/2009 Sb., potvrdily počet směn, a to právě s ohledem na skutečnosti, které za dobu od 1.1.1993 do 31.12.1995 vyplývají z čestných prohlášení, jež má žalobce k dispozici.

Vzhledem k tomu, že bylo prokázáno, že žalovaná postupovala při vydání rozhodnutí v souladu s platnými právními předpisy a bylo prokázáno, že žalobce neodpracoval potřebný

počet směn stanovený v nařízení vlády č. 363/2009 Sb., soud žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) zamítl.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu soud náklady řízení nepřiznal, žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 14. listopadu 2012

JUDr. Jana Kubenová, v. r.
samosoudkyně